

Telegraful Român

Organ național-bisericesc. — Intemelat în 1853 de

Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român

Sibiu

Str. Saguna 8

Abonamentul:

pentru parohit cl. I Lei 7000.— cl. II Lei 5000.— cl. III Lei 3000.— Particulari Lei 7000.— Autorități și străinătate Lei 15.000.— De sărbători Lei 20.000.—

Articole și corespondențe

se adresează REDACȚIEI Telegraful Român Sibiu strada Mitropoliei Nr. 45. — Articole nepublicate nu se înapoiază. — Scrisori nefrancate se refuză.

Prețul inserțiunilor

un cm. 2 20 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabat corespunzător

Abonamentele și inserțiunile

se adresează ADMINISTRAȚIEI ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Perspectivile Ortodoxiei

La începutul lunii acesteia s'a produs în lumea ortodoxă un eveniment a cărui semnificație nu a fost suficient scoasă în relief. Din prilejul alegerii noului Patriarh al tuturor ortodocșilor din U. R. S. S., s'au întâlnit la Moscova aproape toate căpeteniile Bisericilor autocefale ortodoxe, fie direct, fie prin delegați, și au semnat împreună o epistolă enciclică în legătură cu evenimentele curente. În deosebi în acest act comun este demascată și osândită orientarea politicianistă a activității Vaticanului, care are ca țel actual »apărarea hitleristilor cari au scădat în sânge Europa și cari sunt dușmanii de moarte ai libertății«.

Este pentru prima dată după mai multe sute de ani că aproape toată ierarhia ortodoxă, întrunită prin delegați, semnează un act comun.

Și mai ales este pentru prima dată după și mai multe sute de ani că ierarhia ortodoxă întrunită la un loc, trece de la defensivă la ofensivă împotriva catolicismului, dela care au avut atâta de suferit popoarele ortodoxe, aflătoare până de curând în situații politice desavantajate.

Aceste două momente cuprind în ele virtual toate perspectivele ortodoxiei pentru viitor.

Întâi, Biserica ortodoxă a scăpat de împrejurările vitrege cari o opreau dela activarea deplină a legăturilor ei sinodale. De acum înainte împrejurările nu numai că vor permite, ci vor ajuta, și chiar vor impune Bisericilor autocefale ortodoxe să pună capăt acestei stări de până acuma și să activeze principiul legăturilor sinodale, al vieții de comunitate inter-ortodoxă în întâlniri reale și frecvente între reprezentanții lor ierarhici, între teologi, între preoți, între credincioși. Aproape o mie de ani împrejurările istorice au stat de-a curmezișul unei depline activări practice a acestui principiu. Stăpânirea mohamedană a împiedecat multe veacuri Bisericile ortodoxe de limbă grecească dela o comunicare vie și nestingherită fie între ele, fie cu alte Bisericile ortodoxe autocefale, iar în timpurile mai noi predominarea covârșitoare a sentimentului național răsărit (etno-filetist) în reprezentanții Bisericilor grecești i-a împiedecat dela activarea unei depline comunicări, tot așa cum dependența prea mare de țarism a Bisericii rusești o stingherea pe aceasta dela acest lucru în veacul trecut, cu tot ajutorul pe care îl dădea creștinismului ortodox din Răsărit. Pe lângă aceasta dela primul războiu mondial încoace împrejurările politice au făcut imposibilă o comunicare între Biserica rusească și celelalte Biserici ortodoxe.

Astăzi stăpânirea turcească nu mai poate pune piedici patriarhilor din Răsărit pentru activarea principiului legăturilor sinodale și Bisericile din statele balcanice sunt libere de jugul mohamedan. Azi Biserica rusească a rein-

trat în circuitul viu cu toate Bisericile ortodoxe autocefale, iar ceea ce-i și mai important și cu totul nou față de trecut, principiul național răsărit, principiul aservirii Bisericii unor scopuri naționaliste, este depășit la Ruși prin eliberarea Bisericii de sub tutela statului și prin democratizarea reală a spiritului public și această nouă mentalitate nu va întârzia să-și arate influențele și la Greci. Dacă azi, în loc să se accentueze un naționalism exclusivist, care ridică granițe între popoare, se accentuează necesitatea colaborării frățești între ele, lucrul acesta nu e altceva decât o expresie politică a doctrinei ecumenice a Bisericii ortodoxe, care, fără a preconiza o desființare a neamurilor și a independenței lor — ca dovadă organizarea lor autocefală — afirmă puternic unitatea frățească și ecumenică a popoarelor într-o singură Biserică. Dacă internaționalismul catolic având caracter dictatorial, nu e în spiritul noilor idei, confraternitatea popoarelor libere, cari caută și susțin comunitatea prin acordul lor benevol, este o tâlmăcire pe plan politic, dar și o ușurare a activării depline a ideii de ecumenicitate ortodoxă, în care neamurile rămân prin libertate, nu printr-o dictatură exercitată dintr'un centru dinafara lor.

Dar această reculegere a ortodoxiei în tot dinamismul pe care împrejurările schimbate din Răsărit i-l fac posibil, nu se va mai mulțumi numai cu o strângere de rânduri în lăuntrul ei, ci conștiința puterii și a adevărului superior pe care îl reprezintă o va face să treacă la ofensivă asupra formelor celorlalte de creștinism. Faptul că ortodoxia e forma creștină cea mai apropiată de ideea de democrație reală, de dreptate socială și de confraternizare între neamuri, idee ce-a izbucnit cu atâta forță în Răsărit și care va influența fără doar și poate întreg Apusul, va da un mare prestigiu și o mare forță expansivă Bisericii ortodoxe care reprezintă creștinismul comunitar, sobornicesc, creștinismul opus deopotrivă individualismului protestant, crescut odată cu era burgheză, cât și catolicismului dictatorial — ultimul vestigiu al feudalismului medieval.

De sigur comunismul rusesc a avut ca bază teoretică de plecare materialismul istoric al lui Marx. Dar nu e mai puțin adevărat că transformarea lui într-o uriașă realitate socială se datorește aspirațiunii arzătoare a poporului rus după dreptatea socială deplină, după sincera confraternitate între neamuri, pe care o sădise în adâncimile sufletului său ortodoxia ca sobornicitate a indivizilor și a neamurilor, Pământul care a alimentat cu seva lui această idee, a fost adăpat o mie de ani cu mesianismul suflului generos al credinței ortodoxe.

Și noi vrem să nutrim nădejdea — îndreptățită de ultimele evenimente din Rusia — că până la urmă revo-

luția rusă, scuturându-se de elementele străine de suprafață, se va recunoaște fiică a sufletului pravoslavnic rusesc și-și va potrive întru totul metodele cu învățăturile creștine.

Nu știu cum, dar ceva ne spune că precum Răsăritul a fost acela care a dat acum două mii de ani viață Apusului prin marea idee a creștinismului, tot el va întineri acum din nou Apusul printr-o a doua mare idee nouă care și-a primit dinamismul înfăptuitor din creștinismul răsăritean, nefalsificat, sortit să joace iarăși un rol de prim rang față de creștinismul a toată lumea.

Ortodoxia începe să joace rol de mare factor în determinarea atitudinilor și orientărilor întregului creștinism. Prima chestiune în care își spune cuvân-

tu ce nu va întârzia să-și aibă eficacitatea lui este aceea a raporturilor credinței creștine cu politica. Intrucât Vaticanul a politicianizat într-o mare măsură creștinismul, ierarhii ortodocși condamnă această mentalitate. Nelocuit de apăsăturile de-a folosi metode și combinații politice și mijloace seculare pentru a subjugă sufletele, Vaticanul umblă și azi să câștige un loc de putere politică la conferința de pace la care vor decide Națiunile aliate, după ce înainte vreme era cu totul pe partea lui Mussolini. Detestând asemenea manopere politicianiste, ierarhii ortodocși își spun cuvântul cu hotărâre pentru a chema pe papa la locul și la misiunea lui de ierarh creștin și atâta tot.

Biserica ortodoxă din Rusia Sovietică

P. S. Sa Episcopul Iosif al Argeșului, înapoiat dela Moscova, a fost solicitat de un corespondent al ziarului *Gratul Nou* din capitală, să binevoiască să comunice, pentru public, impresiile sale asupra vieții religioase din Rusia Sovietică.

P. S. Sa a spus următoarele:

Cu prilejul alegerii, în zilele de 30 Ianuarie — 3 Februarie 1945, a noului Patriarh al bisericii pravoslave din Rusia, s'a adunat la Moscova un quasi-sinod al ortodoxiei, toate patriarhiile ortodoxe fiind prezente.

În Moscova clerul superior și inferior este respectat și iubit de popor, iar cultul ortodox e cu totul liber, alături de toate celelalte culte.

La Moscova se slujește regulat în 100 de biserici ortodoxe, iar în Rusia în peste 15 mii de biserici ortodoxe.

Am cunoscut 46 de arhierii ruși, care-și exercită nestingherit atribuțiunile lor harice și administrative în diferite eparhii din Rusia, unii din ei suplinind și eparhiile vacante. Fiecare episcop are în grijă sa cel puțin 300—400 de parohii deservite de clerul respectiv.

Lume vine multă la biserică: bisericile au icoane, obiecte sacre, odidii vechi și noi de tot felul, de calitate bună, împodobite cu lucruri scumpe (pietre prețioase, fire de aur mătase, etc.). Bisericile sunt frumos ornate cu flori naturale, verdeață, covoare, etc. Coruri mari și cunoscând la perfecție Sf. Sărbă, diaconi cu calități excepționale, ipodlaconi tineri și foarte rutinați în cele ale treptei lor, arată că viața bisericească a fost în continuă desfășurare.

Am luat parte la săvârșirea Sf. Liturghii, a vecerniei, a utreniei cu priveghere adâncă, Te-Deum, parastas.

Biserica rusă și-a ales numai prin episcopii săi pe păstorul său suprem, Patriarhul. Mireni n'au alt cuvânt la această alegere, decât acela pe care-l exprimă prin episcopul respectiv, care este asistat cu acest prilej de un cleric și un mirean din eparhia sa.

Statul nu se amestecă nici într'un chip în alegere.

În Biserica Rusă Patriarhul este autoritate centrală, care sintetizează toată grija pentru mântuirea sufletelor și care exercită atribuțiuni de șef față de episcopii săi. „Primus inter pares” este privit el numai în cele ale harului, iar în cele administrative episcopii sunt în toată depedența de Patriarh, fără binecuvântarea căruiă nici nu pot pleca din eparhie, și la protecția și sprijinul căruiă fac apel la eventuală nevoie.

Biserica rusă nu primește dela stat nici un ajutor material în bani sau bunuri, dar primește tot sprijinul, în largă înțelegere, ce-i acordă și anume: preoții pot fi retribuiți fără stănenire de către fiul lor duhovnicești bine credincioși, pentru slujbele religioase pe care le săvârșesc la diverse nevoi sufletesti ce au; deasemenea poporul este slobod de a contribui pentru nevoile Bisericii. Atât aceste contribuțiuni cât și ofrandele pe care credincioșii le oferă preoților pentru slujbe, sunt cu totul benevole, dar cu totul îndestulătoare pentru nevoile slujitorilor și ale bisericilor.

Fonduri de rezervă, de propagandă, de rezistență etc Biserica își crează din două izvoare: 1. O cotă pe care părțile componente o centralizează la autoritatea superioară (parohie, eparhie, mitropolie patriarhie), și 2. venitul din vânzarea luminărilor și a tuturor obiectelor bisericesti și religioase (clopote, sfeșnice, icoane cruci sfinte, vase, odidii, etc.), pe care Biserica prin organele ei (atelieri, fabrici, etc.) le furnizează și le vinde în toată țara.

În Biserica rusă pregătirea viitorilor preoți se face acum într'un institut teologic, condus exclusiv de Biserica: acest institut s'a deschis de curând la Moscova; astfel de institute sunt în program a se deschide pe lângă fiecare eparhie. În aceste institute se fac trei ani de teorie și doi ani practică preotească. După absolvirea acestor cursuri, candidații la hirotonie stau într-o mănăstire sau catedrală pentru a li se verifica cunoștințele dobândite.

În Biserica rusă episcopii au reședință, întreținere, îmbrăcăminte, iar în plus în prezent câte 6000 ruble lunar.

În U. R. S. S. sânt doi miniștri de culte, unul pentru cel ortodox, și unul pentru toate celelalte culte. Aderențele cultului ortodox sânt în mare majoritate și în creștere. Libertatea cultului este asigurată în mod absolut.

Ministrul cultului ortodox este în prezent dl. Gheorghe Grigorovici Karpov și rolul său nu este al Ober-procurorului din trecut, ci numai acela de intermediar, între biserica ortodoxă și statul sovietic, precum și acela de a aplana eventualele conflicte ce s'ar ivi între mireni și clerici.

La fiecare reședință eparhială este un reprezentant al Onor. Minister al Cultului Ortodox la care, la caz de nevoie, episcopul apelează pentru sprijinul autorității laice, sprijin ce se oferă în cadrul legilor.

În Rusia preoții nu se pensionează, ci li scoate dela altarul la care slujesc, numai moartea sau vre-o condamnare penală.

Numirile și transferările de preoți se fac exclusiv de erarbul eparhial, fără nici un amestec al statului cărui i se comunică mișcările făcute, numai pentru luare la cunoștință.

M'am învânat din Moscova cu încredințarea că acolo Biserica ortodoxă e în plin progres și cu anticiparea că, sub conducerea P. F. Alexe, ea va înflori tot mai mult.

Înainte de a încheia voi repeta că în misiunea ce am avut-o la Moscova, am fost foarte bine, cu totul amical, delicat, atent și cu toată curiozitatea primii, găzduți, îngrijiți, etc., atât de înalta Autoritate ecclesiastică, — dela preot până la P. F. Patriarh, făcând mențiuni speciale pentru I. P. S. Mitropolit Nicolae al Moscovei, Ion al Kievului, P. S. Episcop Boris al Cernigovului și P. C. Protoereu Nicolae Krutski, cât și de toate autoritățile sovietice, începând cu d-nii: Kirsanov și Dangulov dela Legația sovietică din București, care ne-au însoțit la și dela aerodrom cu afectuosă atenție, continuând cu personalul dela aerodromul Băneasa, de unde am plecat, cu cel dela avioanele ce ne-au transportat la ducere și la însoțire și până la dl. Gh. G. Gorovici Karpov, Ministrul Cultului Ortodox din Rusia, care cu deosebită și vădită politețe ne-a salutat în diferite momente ale solemnităților la care am participat...

IOSIF

Episcop al Argeșului

Intrunirea recentă dela Moscova, a reprezentanților tuturor bisericilor ortodoxe, a fost o norocoasă luare de contact care va contribui, mai pe sus de orice ideală, la o cunoaștere temeinică a adevărului despre clerul și religia din Uniunea Republicelor Socialiste Sovietice.

O sectă nouă?

„Oamenii buni, — în primăvara anului 1941 vârul meu, Craiul Munților Negri, v'a dat următoarele sfaturi:

1. Fiți cu inima curată atât față de Dumnezeu, cât și de aproapele vostru;
2. Nu chinuți pasările și animalele;
3. Nu faceți rău nimănui, nici cu vorbe, nici cu fapta;
4. Nu vă bucurați la munca nimănui.

A spus vârul meu care de nu-l veți asculta, vor veni peste voi cutremure, inundații, război și tot felul de boale.

Toate s'au împlinit și voi ați rămas tot răi, batjocoritori, lacomi și năimiți.

Vă repet și eu acum, că de nu veți ținea seamă, cel puțin de acum înainte, aceste sfaturi, de nu veți asculta de sf. slujbe și de predicile noastre și de nu veți ținea cu sfintele posturile și toate sărbătorile noastre, va fi val și amar de capul vostru.

Veți ajunge sub stăpâniri străine și veți mânca cu lacrimi cojile de pâine rămase dela ei.

Deci, îndreptați-vă, până aveți timp. Aduceți acestea la cunoștința tuturor. Cine are timp, să le copleze, și să le împartă și în alte cartiere, căci Dumnezeu le va răsplăti osteneala.

Dacă nu mă veți asculta, nimic se va alege de toate gospodăriile voastre.

Să nu vi se pară lucru de glumă, căci vedeți că mâna lui Dumnezeu se revărsa din ce în ce mai mult asupra supușor săi nemernici și neînțelecători. Împăcați-vă, nu fiți dușmani, nu înșelați pe nimenea, mulțumiți-vă flecare cu cât vă ajută Dumnezeu să câștigați pe cale dreaptă și cinstită. Nu cu bunurile materiale vă veți prezenta în fața Judecătorului ceresc, ci cu faptele cele bune.

Cine nu va ținea seamă de aceste sfaturi, va muri în curând de moarte îngrozitoare.

Maiorul Negru”.

— Așa grăiește o hârtie de propagandă, apărută în vara abea trecută.

Adevărat că sfaturile sânt bune și creștinești, — dar în dosul amenințărilor se ascunde ceva misterios, care este adevărat cu metodele celorlalte secte cunoscute. Și în cazul de față s'a ivit, probabil, o sectă nouă, care nu și-a lămurit încă intențiile.

Preoții noștri poate vor avea prilej să descopere și alte amănunte, dacă această propagandă va căuta teren de plasare în satele noastre.

Seb. Stanca

VITRINA CĂRȚII

Luptători pentru credință

Am luat notă, la vremea sa, despre comunicarea profesorului I. Lupaș, membru al Academiei Române, când la toamna anului 1943 vorbise, în ședința publică a acestei înalte instituții, despre cei „Doi precursori ai lui Horia în audiență la curtea împărătească din Viena”.

Comunicarea de atunci a apărut acum în *Memoriile secțiunii istorice a Academiei*, (tomul XXVI, Mem. 14), p. 92, Lei 250.

O revenire asupra ei, ca formă și conținut deosebit de important pentru cunoașterea mișcării religioase din Ardealul veacului al 18-lea, — credem că se impune dela sine.

Cartea conține textul comunicării pe 30 de pagini, într-o expunere fluentă și întemeiată pe știri și documente contemporane; iar în Anexe, în număr de 32, e reprodus textul unor documente dintre anii 1744—1784, în limbile latină, română, germană și maghiară, unele și în traducere românească.

Cei doi luptători, căutătorii ai dreptății până la treptele tronului habsburgic, sânt doi *mărgineni* ai satelor din sudul ardelean, țărani *Oprea Miclăuș* din Săliște și preotul-țărăn *Moise Măcenic* din Sibiel, — amândoi neînfricați apărători ai ortodoxiei în frământările religioase ale Ardealului din veacul al 18-lea.

Acțiunea de răspundere a papistagiismului, după poruncile trimise dela Viena, se inaugurează cu mijloace sinice, între care intră și puterea militară, — provocându-se astfel răsvărituri în sânul poporului, care nu voia să se împace nici decum cu „legea nemțească”, având odată „legea” sa veche și românească.

Împotrivrile s'au întins asupra părților de sud, apoi de nord, ale Transilvaniei.

Conducătorul împotrivrilor din 1744—1752, a fost țăraniul oier *Oprea Miclăuș*, om de „neșovăitoare îndrăzneală și energie suferitoare” în apărarea credinței ortodoxe.

De repetate ori *Oprea Miclăuș* bate drumul Vienei imperiale în anii 1748 și 1752, înaintând memoriile despre suferințele cumplite ale românilor rămași în credința strămoșească. A luat contact direct cu reprezentantul rus dela Viena, contele Mihailo Bestuzev-Riumin, care intervine la țarevna Elisabeta în favoarea ortodoxiei din Transilvania.

Acești apărători ai credinței „disprețuind toate făgăduelile ispititoare au rămas

statornici în hotărârea de a nu încuviința nici un fel de schimbare, nici un adaos în sfânta lor moștenire strămoșească... De admirat este virtutea statorniciei în hotărârea bărbătească și în răbdare mucenicească „până la sfârșit”. „Cu această virtute a reușit a-și împodobi fruntea țărâlnimea transilvană prin vrednicul ei reprezentant, *Oprea Miclăuș* din Săliște, în lupta aprigă pentru salvarea ortodoxiei atât de greu primejduite prin politica de prozelitism habsburgic”.

Soțul de luptă și suferință al îndrăznețului *Oprea Miclăuș*, preotul *Moise Măcenic* din comuna Sibiel, scaunul Săliștei, era țărăn știutor de carte, om evlavios, pe care sătenii Sibielului, nemulțumiți cu felul în care unii preoți făceau slujbele bisericești (pomenind pe Crăiasa — *Marla Terezia*, — „femele străină”, — în rugăciunile lor), — îl trimis, cu alți 3 tovarăși, la Mitropolia din București.

Mitropolitul *Neofil* i-a ispitit câțva timp din Sf. Scriptură și din rânduală tipicului; văzându-i că sânt pricepuți și pregătiți pentru slujba bisericească i-a *hi-rotonit*, în anul 1746.

Înapoiat acasă, poporul din Sibiel primește cu mare bucurie pe tinărul preot *Moise Măcenic*, ascultând tot mai mult slujbele lui dumnezeiești, — dar și alungând din sat pe toți preoții uniți trimiși să-l convertească.

În apărarea acestora sare vicarul blăjan, *Petru P. Aron*, și, cu trecerea ce avea la autoritățile vremii, izbuteste să mijlocească arestarea lui *Moise Măcenic*, care stă deținut în temnița dela Sibiel timp de 17 luni, pentru că fusese hi-rotonit la București și respingea propunerile de-a se face „unit”.

Eliberat, în sfârșit, sub condiția să renunțe la slujba de preot, se întoarce în sat la familia sa. Dar, după ce refuză jurământul cerut de vicarul P. P. Aron, și obișnuit să-l facă preoții „uniți”, porțile temniței așteptau din nou pe *Moise Măcenic*, în condiții, firește, mult mai aspre ca mai înainte. Prigonitul *Moise* a plecat atunci spre Banat, unde se refugiază și *Oprea Miclăuș*...

Cei doi tovarăși au avut apoi prilej să stea de vorbă cu împăratul (Francisc I, soțul *Mariei Terezia*) în April 1752, pentru ca îndată după audiență să fie deportați în cazematele fortăreței tiroleze Kufstein și să fie îngropați de vii...

Cu 32 de ani mai târziu a stat de vorbă — zadarnică și atunci, cu un împărat austriac, și țăraniul frânt în „roată dela Bălgrad”, — dar pătimirea acestuia fu curmată după întemnițare de două luni

FOIȘOARA

CAPITOLUL II

Misionarismul laic în practica bisericească a primelor veacuri creștine

[15]

(Cu referire specială la ptalu antisectară)

de Preot Dr. Cornelii Sârbu

Cu aceeași forță dialectică e scrisă și opera „Despre învierea morților”, primul tratat despre această problemă în literatura creștină. Ea constă din două părți: Prima demonstrează că învierea trupurilor e posibilă, întrucât nu contrazice nici științei, nici puterii și nici dreptății lui Dumnezeu; a doua argumentează că această înviere va avea loc în mod real, pentru că ea e necesară.¹ Deși incomplet, acest tratat e demn de apologie atât ca fond cât și ca formă.² El nu este propriu-zis o apologie, dar ¹ Cayré: O. c. p. 126. ² Bareille G.: Athénagore, col. 2213, întră în sfera preocupărilor noastre, deoarece — având în vedere că doctrina despre înviere stă la temelia sistemului dogmatic al creștinismului — pune implicit bazele întregului creștinism. În plus, conține o mărturisire valoroasă despre datoria cugetătorului creștin relativ la adevărul revelat în Iisus Hristos: „O îndoită sarcină se impune lui; a apăra adevărul și a-l explica: a-l apăra față de necredincioși și față de șovăitori, a-l explica pentru aceia al căror suflet drept e dispus să-l primească... În sine, după ordinea normală și logică de demonstrație, trebuie să expui adevărul înainte de a-l apăra; însă din punct de vedere al utilității, trebuie să răsturnăm rolurile. Plugarul, în adevăr, nu poate încredința pământului sămânța în mod util, dacă nu l-a descurcat în prealabil de ierburile sălbatice care vatamă grăunțele cel bun. Medicul

nu poate da trupului bolnavului un remediu salutar, înainte de a-l purifica de răul prezent și de a preveni revenirea acestuia. Deasemenea acela care vrea să propovăduiască adevărul nu poate convinge pe cineva expunându-l, dacă o oarecare doctrină falsă se găsește în adâncul inteligenței auditorilor săi și pune piedică cuvântului său”.¹ Prin urmare, adevărul creștin se apără — negativ — prin înlăturarea erorii ce-i stă 'n cale și — pozitiv — prin expunerea lui explicită. Dar din maniera de apologet a lui Atenagora mai deducem următoarele principii normative ale luptei antisectare: Cunoașterea solidă a adevărului creștin, verificarea atentă a calomniilor puse în căreă sectarismului, respectarea libertății de cugetare a contrarului și evitarea constrângerii fizice a acestuia, loialitatea în discuții, cugetarea matură, forma moderată și elegantă și tonul ferm.

Atenagora depășește pe ambii săi antecesorii: sf. Iustin și Tațian, numai prin preciziunea în desvoltarea ideilor, prin frumusețea limbii și prin buna înțelegere în dispoziția materialului, pe când în originalitate nu li se aseamănă.²

9. Literatura apologetică latină e reprezentată demn și prestigios, de către Minuciu Felix și Tertulian.

Marcus Minucius Felix aparține la ultimii apologeti ai veacului al II-lea. Asupra lui avem date cu totul insuficiente, pe care ni le oferă însăși opera sa. Pe aceste date se bazează și cele mai vechi mărturii despre el, datorite lui Lactanțiu și fer. Ieronim. Tot ceea ce putem ști mai sigur, este că Minuciu Felix a fost avocat celebru în baroul de Roma și că — păgân din naștere — s'a convertit destul de târziu.³ Pare a fi fost de origine africană. Artă cu care și-a compus cartea, este o dovadă despre talentul și înalta sa cultură literară.⁴

Opera lui M. Felix se întitulează „Octavius” și

¹ Amann E.: Minucius Felix, în „Dictionnaire de Théologie catholique”, t. X, 2-e p., col. 1793 și 1796.

² Cf. Tixeront: O. c. p. 64.

³ Citat la Rivière: O. c. p. 156.

⁴ Zöckler O.: O. c. p. 57.

asupra datei compunerii ei patrologii nu-s de acord unanim; această dată poate varia între anii 170 și 258, cel mai mulți specialiști socotindu-o ca anterioară lui „Apologeticum” al lui Tertulian.¹ Consta din două părți principale: 1. o apărare a păgânismului de către păgânul Caecilius Natalis și 2. răspunsul victorios al creștinului Octavius Ianuarius. Pledoaria lui Caecilius pentru cauza păgânismului, îi urmează combaterea lui Octavius, care probează mai întâiu — prin armonia cosmică — existența lui Dumnezeu și pronia Sa; stabilește apoi unitatea lui Dumnezeu și caracterul nesocotit al politeismului roman, care e condamnat de filosofii înșiși și-i opera demonilor; în fine, apără pe creștini de acuzațiunile aduse împotriva lor. Caecilius se mărturisește convins.² Partea pozitivă a operei constă tocmai în acest răspuns pe care Octavius îl dă rechizitoriului făcut creștinismului de către Caecilius. Lipsită de originalitate și de profunzime, ba uneori chiar superficială, demonstrația lui M. Felix vrea să combată pe păgâni cu propriile lor arme și nu-i o apologie completă a creștinismului. Săracă din punct de vedere dogmatic prin însăși țința ei primordială, lucrarea prezintă vrea să ofere spiritelor cultivate ale societății romane o atare apologie a creștinismului, care să satisfacă deplin gustul lor rafinat în ce privește arta literară. Și de fapt, „Octavius” este o capodoperă, atât din punct de vedere al stilului — care e cel ciceronian — cât și al compoziției. Eleganța formei se îmbină aici cu puterea sentimentului și contradicția însăși se afirmă cu tact și cu măsură. Puține scrieri ale literaturii vechiu creștine pot rivaliza cu „Octavius” în ceea ce privește factura literară perfectă. Ea întrece în artă și curajul expunerii, toate apologiile veacului al II-lea și al III-lea.³

Alături de curaj, spiritul apologetic al lui M. Felix ne îndeamnă să apărăm creștinismul într-o formă literară elegantă și aleasă, cu tact și cu măsură.

¹ Amann E.: O. c. col. 1796 sq.

² Cayré: O. c. 130 p. sq.

³ Amann E.: O. c. col. 1794 sq.; Altaner: O. c. p. 84.

în vreme ce chinurile celor dela Kufstein, trupesti și sufletești, au continuat zeci de ani, fără ca tânguirile lor să pătrundă departe până în țara ardelenască...

Și totuși „tronul împărătesc — dela Viena — s'a prăbușit. satul românesc — al Ardealului — a rămas biruitor". „Dacă nu poate fi omul slobod cu trupul, cu sufletul însă poate și trebuie să fie", — ne învață laptele celor doi mucenici.

Paginile cărții profesorului și academicianul nostru alcătuiesc un prea meritat prinos de recunoștință a posterității, adus unor înaintași. descoperiți și scoși din uitare abea în zilele generației actuale: a-i proslăvi, ridicându-le semne de amintire, este un act de cinste, pentru fiecare bun român ortodox.

e. h.

Rezultatul colectei dela Sibiu — pentru a contribui la salvarea fraților noștri crunt loviți din Ardealul de Nord și din Moldova, — este în bani: de lei 11.117,228 (peste 11 milioane), care sumă s'a trimis la centrul de colectare București, iar de acolo la destinație.

Anunț

Aducem la cunoștință Cuc, preoți din Arhiepiscopia noastră, că au sosit salariile pe luna Ianuarie a. c. și diferențele pe luna Decembrie 1944. Deasemenea au sosit salariile cântăreților bisericești cari primesc salar dela Stat pe luna Ianuarie a. c. și diferențele pe luna Decembrie 1944 și salariile pe luna Octombrie—Decembrie 1944 ale cântăreților bisericești refugiați.

Salariile se vor trimite de casieria Consiliului prin C. E. C. și bănci. Cei din apropiere le pot ridica personal.

Consiliul Arhiepiscopesc

Mulțumită publică. Comitetul reuniuni femeilor române din Sibiu aduce vii mulțumiri pentru donațiunile primite, — în favoarea fondului creat în amintirea regretatei fundatoare Maria P. Cosma, — dela „Societatea Națională Ortodoxă a Femeilor Române” Filiala Sibiu Lei 20.000, iar dela Dnele Agnes Dr. Măcelar, Irina Fincu și Victoria și Timotei Popovici câte Lei 1.000.

Nou preot la biserica română din Ierusalim. Păr. arhimandrit Mitrofan Victoriu Ursache, dela biserica Bucur din București, este numit preot la biserica română din Ierusalim.

Ministerul Cultelor a pus în vedere administrațiilor eperhiale și slujitorilor altarelor, de toate categoriile, din Moldova și Bucovina de Sud, să se întoarcă de urgență la posturile lor și să-și reia neîntârziat activitatea, alfel dela 15 Februarie li se suspendă salariile. Apeluri asemănătoare s'au mai publicat și pentru învățători și funcționari, ca și pentru populația civilă. E o datorie patriotică și morală ca aceste apeluri să fie ascultate fără nicio întârziere. Refugiații sânt chemați la vetrele lor părăsite...

Linia ferată Câmpia Turzii-Cluj, stricată de nemți în retragere, a fost refăcută prin munca celor 5000 de lucrători, cari lucrau în 3 schimburi de zi și noapte. Li-au dat ajutor prețios și 1500 de soldați ruși; așa că acum circulă, pe această linie, trenurile fără întrerupere

Se bat nemții între ei. Ministerul de război al Angliei anunță, că s'au produs mai multe ciocniri. În lagărele de prizoneri nemți, între deținuții naziști și antinaziști.

Situația la Berlin. Gazetele din Suedia comunică: În Berlin bântue foametea și panica. În ziua de 11 Februar 1945 hitleriștii au fost nevoiți să pună gărzii înarmate lângă magazinele de alimente.

La Budapesta, nemții, în retragerea lor, au distrus toate rezervele de alimente, lăsând poporul capitalei lipsit de orce hrană. Guvernul provizoriu dela Dobrișin a trimis în ajutorul celor înflăcărați, peste o sută de vagoane cu alimente.

ȘTIRI LOCALE

Duminecă în 25 Februarie 1945, servesc: Prot: Mih. Neagu, prof. Dr. Nicolae Terchilă și Dumitru Călugăr; diaconii: Anatolie Scurtu și Nicolae Mladin. — Predică: prot. Nicolae Mladin. — La Oastea Domnului predică: prot. Mihail Neagu.

„ALBINA“, inst. de credit și de economii, Sibiu

Prospect de emisiune

În baza autorizării adunării generale extraordinare a acționarilor institutului de credit și de economii „ALBINA” Sibiu, ținută la 21 Martie 1942 și în conformitate cu art. 6 alin. II. din Statute, subsemnatul Consiliu de administrație deschide prin aceasta subscripție pentru o nouă emisiune de acțiuni, în scopul sporirii capitalului social dela Lei 150.000.000 — la Lei 250.000.000 —

Noua emisiune se face în următoarele condițiuni:

1. Acționarii vechi au dreptul să opteze cel mai târziu până la data de 31 Martie 1945 pentru fiecare 3 acțiuni vechi a Lei 500' — câte două acțiuni noi.
2. Cursul de emisiune este de Lei 540' — de acțiune, din care se va trece: Lei 500' — la capitalul social, Lei 40' — pentru taxe, impozite și cheltuieli.
3. Prețul acțiunilor se va vărsa în 3 rate și anume: Lei 200' — de acțiune la subscripție, Lei 200' — de acțiune până la 30 Iunie 1945, Lei 140' — de acțiune până la 30 Septembrie 1945.
4. Acțiunile neoplate de vechii acționari până la 31 Martie 1945, se vor pune la dispoziția vechilor acționari în proporție cu vechile acțiuni ce posedă, pe cursul arătat la punctul 2, adică Lei 540'. Rata primă la acțiunile astfel distribuite se va plăti cel mai târziu până la 15 Mai 1945, rata a doua până la 30 Iunie 1945, iar rata a treia până la 30 Septembrie 1945.
5. Acțiunile rămase nesemnate de vechii acționari, se vor putea distribui de către Consiliul de administrație și neacționarilor. Prețul acțiunilor distribuite neacționarilor este de 750' — de acțiune, din care se va trece: Lei 500' — la capitalul social, Lei 200' — la fondul de rezervă, Lei 50' — pentru taxe, impozite și cheltuieli.

Prețul acestor acțiuni de Lei 750' — se va vărsa în 3 rate egale și anume:

- Lei 250' — de acțiune până cel mai târziu la 15 Mai 1945.
- Lei 250' — de acțiune până la 30 Iunie 1945.
- Lei 250' — de acțiune până la 30 Septembrie 1945.

6. Acțiunile subscrise și achitate integral până la data de 31 Martie 1945, vor beneficia de dividendă începând cu anul de gestiune 1945.

7. Acționarii, cari nu vor achita integral prețul acțiunilor noi până la data de 31 Martie 1945, vor beneficia după vărsămintele făcute de o dobândă de 5% pro rata temporis, iar acțiunile lor vor beneficia de dividendă începând cu anul de gestiune 1946.

Sumele vărsate sub titlul de cheltuieli nu beneficiază de dobândă.

Acționarii cu plăți întârziate vor avea să plătească o dobândă de întârziere de 9% după ratele restante.

8. Față de acționarii cari nu vor achita vărsămintele la termen, se vor aplica dispozițiunile art. 10 din Statute cu următorul conținut:

„La emisiuni viitoare, pentru acționarii cari n'au achitat vre-un vărsământ la termenul stabilit de Consiliul de administrație se fixează prin publicare, în conformitate cu art. 4 un nou termen de 45 zile. Dacă nici până la expirarea acestui termen nu se vor face vărsămintele cerute, atunci sumele plătite cad în folosul societății (fondul de rezervă), iar titlurile acțiunilor se anulează și sub aceiași numerar se emit alte titluri. Anularea se publică.

Pentru vărsămintele, cari nu s'au făcut la termen, se plătesc dobânzi de întârziere, cu etalonul fixat prealabil de Consiliul de administrație.

9. Pentru executarea dreptului de obținere, acțiunile trebuie prezentate fără coala de cupoane.

10. Ca locuri de subscripție și vărsăminte se desemnează: Sediul Central din Sibiu și toate sucursalele: Brașov, București, Cluj, Lugoj, Mediaș, Tg.-Mureș, Târnăveni și Timișoara.

11. Pentru subscripție la noua emisiune se va folosi declarațiunea anexată acestui prospect.

Sibiu, 12 Februarie 1945.

[8] 1—1

CONSILIUL DE ADMINISTRATIE

„ALBINA“, Institut de credit și de economii, Sibiu

Nr. 2600/1945.

CONVOCARE

(6) 1—1

Domnii acționari ai institutului de credit și de economii „ALBINA” Sibiu, sunt invitați în virtutea art. 19 și 25 din Statute pentru ziua de **Sâmbătă, 24 Martie 1945** orele 10 a. m., la

a LXXII-a adunare generală ordinară,

care se va ține în localul de ședințe al institutului „ALBINA” din Sibiu, strada Visarion Roman 1.

Adunarea generală ordinară va fi legal constituită, dacă conform art. 25 al Statutelor vor fi prezenți cel puțin 20 acționari, cari conform Codulul Comercial în vigoare să reprezinte jumătate din capital.

ORDINEA DE ZI:

1. Deschiderea și constituirea adunării generale ordinare.
2. Darea de seamă a Consiliului de administrație, Bilanțul și Contul de Profit și Pierdere pe anul 1944 și Raportul Consiliului de censored.
3. Descărcarea Consiliului de administrație și a Consiliului de censored.
4. Distribuirea beneficiului net.

Domnii acționari cari voiesc să participe la adunarea generală ordinară în persoană, sau prin plenipotență, în conformitate cu art. 22, 23 și 25 din Statutele societății, trebuie să depună acțiunile și procurile cel mult până **Sâmbătă, 17 Martie a. c., orele 12, la casieria Centralei Sibiu.** Depunerea acțiunilor respectiv a procurilor în scopul indicat, se poate face și la sediile institutului din Brașov, București, Cluj, Lugoj, Mediaș, Târgu-Mureș, Târnăveni și Timișoara, precum și la băncile „Ardeleana” din Orăștie, „Furnica” din Făgăraș, „Patria” din Blaj și Banca Românească s. a. din București, tot până la termenul de 17 Martie a. c., or. 12. — Membrii Consiliului de administrație și funcționarii institutului nu pot fi mandatar. — Procurile trebuie să fie timbrate.

În cazul când la adunarea generală ordinară din 24 Martie 1945 nu se vor prezenta acționari în numărul suficient prevăzut mai sus, în virtutea art. 214 Codul Comercial în vigoare, convocăm fără altă înștiințare a doua adunare generală ordinară cu aceeași ordine de zi pe ziua de **Duminecă 25 Martie 1945 orele 10 a. m., în același local.**

Pentru a doua adunare generală ordinară sunt valabil depuse acțiunile depuse până la 17 Martie a. c. și se mai pot depune altele până la data de **Luni 19 Martie a. c., orele 12, la aceleași locuri.** Adunarea generală ordinară a doua poate aduce hotărâri valabile, fără considerare la numărul acționarilor prezenți și la capitalul reprezentat.

SIBIU, la 12 Februarie 1945.

CONSILIUL DE ADMINISTRATIE.

„ALBINA“, INSTITUT DE CREDIT ȘI DE ECONOMII, SIBIU

ACTIV

Bilanț încheiat la 31 Decembrie 1944

PASIV

CASA		Lei	
a) Numerar efectiv		164.017.186.—	
b) Disponibil la B. N. R. și C. E. C.		254.923.569.—	
c) Bonuri de casă la purtător		297.500.000.—	716.440.755.—
Disponibil la bănci:			
A) Români și alte naționalități:			
a) În țară		21.886.163.—	
b) În străinătate		—	
B) Persoane fizice și juridice în cadrul art. 8 din Convenția de Armistițiu		781.220.—	22.667.383.—
Portofoliul de titluri:			
I. Titluri românești:			
		In Portofoliu	
1. Cu venit fix	v. nom.	v. reală	
a) Efecte publice	170.397.400.—	116.909.195.—	
b) Scrieri și Obligațiuni	6.832.400.—	4.870.165.—	121.779.360.—
2. Cu venit variabil:			
a) Acțiuni cotate la bursă	25.153.050.—	37.922.088.—	
b) Acțiuni necotate la bursă	24.854.280.—	11.681.490.—	49.603.578.—
II. Titluri străine:			
a) Efecte		32.—	
b) Acțiuni	9.450.000.—	9.450.900.—	180.833.870.—
Plasamentul fondului de rezervă			
Efecte publice garantate de stat	14.418.000.—		8.100.640.—
Portofoliul de scont:			
		In Portofoliu	Reescontate
I. Români și alte naționalități:			
a) Cambii fără garanție	87.888.243.—		
b) Cambii garantate cu mărfuri și titluri	11.129.000.—		
c) Cambii garantate cu ipotecă	212.572.998.—	36.139.000.—	
d) Cambii cu diverse garanții	61.785.880.—		
II. Persoane fizice și juridice în cadrul art. 8 din Conv. de Armistițiu			
III. Portofoliu preluat de la B. N. R.	92.513.194.—		
	465.889.315.—	36.139.000.—	502.028.315.—
Debitori			
I. Români și alte naționalități:			
a) Debitori fără garanții	274.022.564.—	6.975.000.—	
b) Debitori cu garanții, efecte și cambii	308.130.—		
c) Debitori cu garanții de titluri	107.745.793.—		
d) Debitori cu garanții de mărfuri	261.921.538.—	4.900.000.—	
e) Debitori cu garanții de ipotecă	333.055.839.—	51.050.000.—	
f) Debitori cu garanții diverse	255.406.867.—		
	1.232.460.731.—	62.925.000.—	1.295.385.731.—
2. Persoane fizice și jurid. în cadrul art. 8 din Conv. de Arm.			
	52.747.253.—	52.747.253.—	1.348.132.984.—
Creanțe în conversiune conform legii din 7 IV 1934			
In portofoliu cota redusă			
a) Români și alte naționalități			58.097.932.—
b) Persoane fiz. și jur. în cadrul art. 8 din Convenția de Armistițiu			—
Participațiuni:			
La alte întreprinderi:			
a) Români și alte naționalități			40.897.205.—
b) Persoane fiz. și jurid. în cadrul art. 8 din Conv. de Arm.			—
Imobile			
a) Pentru uzul propriu și inmag. de mărfuri		46.545.250.—	
b) Pentru trebuințele funcționarilor		10.700.000.—	
c) Pentru alte imobile		57.908.845.—	115.154.095.—
Conturi diverse debitoare			
a) Români și alte naționalități		74.112.359.—	
b) Pers. fiz. și jurid. în cadrul art. 8 din Conv. de Armistițiu		38.800.—	74.151.159.—
			3.066.504.338.—

Capital:

a) Intrând în art. 8 din Convenția de Armistițiu:

Germani ,

DEBIT

Conturi de ordine

CREDIT

			Lei
Cauțiuni statutare			4.800.000'—
Debitori pentru avaluri și scrisori de gar. date de bancă:			
a) În țară			286.570.652'—
Efecte comerciale în gaj:			
a) În portofoliu			52.631.468. —
b) Reescontate la B. N. R.			—
Efecte spre încasare:			
a) În portofoliu			14.826.484. —
b) La corespondenți			—
Ipotecă, cestiuni, mărfuri în gaj și garanții diverse:			
a) În portofoliu			2.002.262.439. —
Titluri în gaj:			
a) În portofoliu			53.506.763. —
Depozite de titluri și alte valori în păstrare			
a) Români și alte naționalități		425.168.217. —	
b) Persoane fiz. și jurid. în cadrul art. 8 din Conv. de Arm.		343.757. —	425.511.974. —
Debitori de titluri împrumutate			38.870.500. —
Cambii de circulație			
	In portofoliu	1.189.222.727. —	
	Reescontate	62.925.000. —	1.252.147.727. —
			4.131.128.007'—

	Lei
Cauțiuni statutare	4.800.000.—
Creditori pentru avaluri și scrisori de garanții date de bancă	286.570.652'—
Deponenți de efecte comerciale în gaj	52.631.468'—
Remitenți de efecte spre încasare	14.826.484'—
Deponenți de ipotecă, cestiuni, mărfuri în gaj și garanții diverse	2.002.262.439.—
Deponenți de titluri în gaj	53.506.763'—
Deponenți de titluri și alte valori în păstrare	425.511.974'—
Creditori de titluri împrumutate	38.870.500'—
Deponenți de cambii de circulație	1.252.147.727'—

DEBIT

Contul Profit și Pierdere

CREDIT

Cheltuieli de administrație:		Lei	
a) Salare și indemnizații		73.288.591'—	
b) Diverse		36.695.818'—	109.984.409'—
Impozite și taxe			7.631.450'—
Debânzi plătite:			
a) La depuneri		27.634.053'—	
b) La reescont		7.148.410'—	
c) La alți creditori		18.001.236'—	52.783.699'—
Comisoane plătite			5.148.801'—
Amortismente:			
a) La creanțe dubioase			4.000.000'—
b) La imobile			—
Beneficiul net:			
a) Reportat din anul trecut		3.994.920'—	
b) Beneficiul anului curent		37.215.107'—	41.210.027'—
			220.758.386'—

	Lei
Report din beneficiul anului precedent	3.994.920,—
Dobânzi încasate.	
a) Dela portofoliul de scont	33.679.399,—
b) Dela debitori	<u>105.538.948,—</u>
Comisoane încasate	139.218.347,—
Venitul portofoliului de titluri și Participațiuni :	<u>52.578.924,—</u>
a) Cupoane exigibile	11.373.832,—
b) Din participațiuni	<u>2.462.365,—</u>
Venitul imobilelor	13.836.197,—
	<u>11.129.998,—</u>
	<u>220.758.386,—</u>

Sibiu, la 31 Decembrie 1944.

Dr. Ite Beu,
Președintele Consiliului de Administrație.

Dr. Mihai Velciu,
Directorul General.

Pentru contabilitate:
Eugen Vancu,
Expert contabil.

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE

Dr. Lucian Borcia

Dr. Ioan Lupaș

Dr. Mihai Șerban

Emilian Cioran

Dr. Victor Stanciu

Verificat și aflat în conformitate cu registrele institutului și cu dispozițiunile Codului de comerț și ale Legii pentru organizarea și reglementarea comerțului de bancă

Sibiu, la 13 Februarie 1945.

CONSILIUL DE CENSORI:

Ioan Vătășianu, Președinte.

Constantin Popp

Matei Jiga, Expert-contabil.

Redactor responsabil: **Prof. Dr. D. Sînaloe,**

Editura și tiparul Tipografiei Arhidiecezane, Sibiu.